

Nietzsche: Mimo dobro a zlo

SVOBODNÝ DUCH

40

Vše, co je hluboké, miluje masku ; nejhlubší věci dokonce pocítují nenávisť vůči obrazu a podobenství. Neměl by být právě protiklad tím pravým převlekem, v němž by krácel stud nějakého boha ? Otázka hodná tázání : bylo by s podivem, kdyby se o něco podobného u sebe nepokusil už nějaký mystik. Existují hnutí tak křehká, že člověk učiní dobře, jestliže je zakryje hrubostí a zastře k nepoznání ; jsou činy z lásky a překypující velkorysosti, po nichž není nic radno více než vzít hůl a očitého svědka zmlátit : tím člověk zakalí jeho paměť. Mnozí umějí velmi dobře kalit a trápit vlastní paměť, aby se pomstili alespoň tomuto jedinému svědkovi : stud je vynalézavý. Nejsou to nejhorší věci, za něž se člověk nejhůře stydí : za maskou není jen úskok - ve lsti je tolik dobroty. Dovedu si představit, že člověk, který by musel skrývat něco cenného a zranitelného, by se životem valil tak hrubý a kulatý jako zelený, starý, těžce kovaný vinný sud : chce tomu tak jemnocit jeho studu. Člověka, jenž je hluboký ve studu, potkávají i jeho osudy a citlivá rozhodnutí na cestách, k nimž dospějí nemnozí a o jejichž existenci ani jeho nejbližší a nejdůvěrnější nesmějí vědět : jeho životní nebezpečí a také jeho znovunabytá životní jistota se skrývají jejich zrakům. Takto skrytý člověk, který instinktivně potřebuje mluvu k mlčení a zamlčování a který se s nevyčerpatelnou vynalézavostí vyhýbá sdělování, chce a podporuje, aby srdci a hlavami přátel procházela místo něho jeho maska ; a pokud to nechce, pak se mu jednoho dne otevrou oči a on spatří, že se tam jeho maska přesto nalézá - a že je to dobře. Každý hluboký duch potřebuje masku : ba více, kolem každého hlubokého ducha maska ustavičně vyrůstá, díky neustále chybnému, totiž plochému výkladu každého slova, každého kroku, každé známky života, již projevuje. –